

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

752. An resignare exspectativæ ad beneficium proximè vacaturum pro pecunia, vel cum conditione, seu pacto adipiscendæ pensionis, etiam ecclesiasticæ, vel beneficii, sit simoniacum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

& usurpari tanquam medium ad evitandam injuriam vexam. Less. Pirh. Laym. *ll. cit.* quin & ut Pirh. ad inducendam simoniam non sufficit quævis datio, vel promissio, cui adjecta conditio, sed requiritur contractus reciprocus, seu ex utraque parte onerosus, sive ut conditio adjecta vicissim imponat onus, seu obligationem justitiam alteri per modum cujusdam commutationis, quod in præsentis casu non fit. Addit tamen Less. vexationem seu malum debere intentari eo fine, ut extorqueatur beneficium. Nam si ob finem alium intentetur, & ut evitetur, offeratur beneficium, aut majorem videri speciem simoniæ; se tamen putare, revera nec tunc esse simoniam; quod conferens, vel resignans nihil pretio æstimabile consequatur, adeoque ex parte illius sit contractus gratuitus; quamvis nonnulla videatur irriverentia, ita ut, re spirituali ad redimendam vexam, sicut utimur pecuniâ. De cetero nihil refert, an malum nunc, an paulo post sit inferendum; quia æquè est redemptio vexæ, nec quicquam novi acquiritur, ait Lessius.

Quæstio 751. An, & qualiter simoniacum sit renunciare liti super beneficio pro pecunia?

1. Respondeo primò: Resignare pro pecuniâ, aliòve temporali lite injustè intentatæ super beneficio, sine dubio illicitum est, & simoniacum. Est enim dare pecuniâ pro cessatione à tali iniqua vexatione, & lite, pro conservatione juris quæ fiti in beneficio licitum sit; peccat tamen, & est simoniacus eam recipiens, teneturque ad eam restituendam etiam in foro contentioso. Corrad. *pr. benef. l. 4. c. 5. n. 59.* ex Felin. *in c. dilectus, de simon. ante. n. 1.*

2. Respondeo secundò: Renunciatio quoque litis justè intentatæ super beneficio pro pecuniâ, vel alio temporali, etiam si illa, vel illud veniat nomine expensarum, est illicita, & simoniaca. *c. cum pridem, de pactis.* Corrad. *loc. cit. n. 58. in fine.* Paris. *de resign. l. 14. q. 3. n. 6.* Hinc illicita & simoniaca censetur illa transactio sive pactio, si propriâ auctoritate fiat, ut una pars lite, & jure beneficiario cedat, altera verò temporale quid det, v. g. expensas factas restituat. Pirh. *ad tit. de renunc. n. 91.* Idem dicendum, si quis promitteret alteri pro cessatione litis super beneficio aliud beneficium, aut receptionem illius in Coadjutorem. Castrop. *de simon. d. 3. p. 29. n. 2.* Sic etiam simoniacum est, dum ex duobus electis alter alterum corrumpit, ut cedat loco suo. Lott. *l. 3. q. 29. n. 138.* citans Majol. *de irregular. l. 3. c. 45. n. 3.* Ratio horum est, quam dat Castrop. *loc. cit. n. 1.* quod in beneficiis omnibus pactio & conventio, quæ ex jure incerto redditur jus certum, prohibita sit (intellige, tanquam simoniaca) sed per hujusmodi pactum de dando temporali, vel etiam spirituali, nempe beneficio aliquo pro cessatione à lite, jus dubium in beneficio confirmatur, & certum redditur: ergo.

3. Respondeo tertio: Sic etiam econtra cessio beneficii litigiosi propriâ auctoritate facta propter pecuniâ, est simoniaca, ut patet; quia datur aliquid spirituale, scilicet jus aliquod in beneficium pro temporali. Idemque dicendum, si auctoritate propriâ cedas beneficio incerto & dubio propter pensionem aliquam, vel aliquod beneficium tibi

à colligante donatum ob rationem jam datam responsione præcedente. Castrop. *cit. n. 1.* citans Decium *conf. 436. n. 18.* Lambert. *de jurep. l. 3. q. 9. a. 6.* Suar. *l. 4. de simon. c. 51. n. 1.* Sic, dum unus litigantium promittit colliganti, se in favorem illius resignaturum beneficium illud litigiosum, si consequeretur beneficium aliud æqualium reddituum, simoniacum esse, ait Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 13.*

4. Respondeo quarto: Intercedente tamen auctoritate Prælati licita est conventio & pactio onerosa, ad componendam litem super beneficio, ac consequenter datio temporalis, vel etiam spiritualis, nempe beneficii, aut alterius alicujus pro cessatione à lite. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Et in hoc sensu procedit, quod ait Paris. *l. 14. q. 4. n. 4.* compositionis gratiâ licita est renunciatio, ut renunciatus aliud beneficium consequatur. Cujus autem Prælati auctoritas requiratur, & sufficiat, pendet ex modo conventionis; ut enim quis licitè cedat beneficio quietè possessio, vel promittat se eo cessurum in colligantem super alio beneficio, ut ipse cedat omne jus, quod habet ad beneficium illud litigiosum, vel etiam liti, necessario requiritur auctoritas Papæ, siquidem permutatio beneficiorum ab Episcopo approbati non potest, nisi beneficia pacificè possideantur. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Probabilis verò sententia est, posse auctoritate Episcopi fieri compositionem inter partes, ita ut uni applicetur, seu relinquatur beneficium, sub onere solvendi pensionem alteri colliganti. Castrop. *loc. cit. n. 3.* citans *c. nisi, de præb. & ibi Abb. Holt. Suar. l. 4. de simon. c. 51. n. 17.* Garc. *p. 1. c. 5. a. n. 195.* Gonz. *gl. 5. s. 2. a. n. 27. &c.* quia probabile est, Episcopum posse imponere pensionem (si non beneficio, saltem beneficiatò) ex causa litis & concordiæ. Castrop. *ibid.* citans Granut. *ad Simonett. de reservat. q. 62. n. 6. & 7.* Vide dicta de hoc supra, ubi, quinam possunt imponere pensionem. Illud hic observandum ex Lott. *l. 3. q. 29. n. 133.* quod si aliqua fierent pacta licita, quæ possent ab inferiore Papâ approbati, alia autem talia, quæ non possent, nisi à Papa approbati, & conciperentur omnia sub beneplacito Apostolico, pacificentes autem omnia impetratione talis beneplaciti obtinerent confirmationem ab inferiore, utique totam conventionem judicandam simoniacam, neque sustinendam, saltem quoad illa, quæ aliàs per talem inferiorem confirmari possunt.

Quæstio 752. An resignare expectativè, quam quis habet ad beneficium proximè vacaturum pro pecuniâ, vel cum conditione seu pacto adipiscenda pensionis (intellige etiam Ecclesiastica, ut expresse Azor loc. paulo post citando) vel beneficii, sit simoniacum?

1. Respondeo affirmativè. Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 9.* Laym. *ad c. ad audientiam, de rescrip. n. 22.* dicens magis receptam apud Abb. *in cit. c. ad audientiam. n. 6.* & Felin. *n. 11.* contra Gl. *ibid. v. renunciantes.* Siquidem, ut jam dictum aliquoties in *c. ult. de pactis;* omnis pactio in spiritualibus tanquam simoniaca damnatur. Præterea (quod potissimum concernit pactioem pecuniâ, aut pensionis, alteriusve commodi temporalis) licet per tales literas Pontificias acquisitum non sit jus in beneficio, est tamen jus quæsitum ad beneficium, quod jus est spirituale, vel annexum spirituali, sicut jus, quod

quod quis acquirit non in beneficio, sed ad beneficium per præsentationem, adeoque non potest pro temporali dimitti, seu renunciari. Azor. *loc. cit.* Idque etiam si non transferatur dictum jus, seu expectativa in alium.

2. Unde jam à potiore inferitur, idem esse de renunciatione juris ad beneficium acquisitum per electionem, vel præsentationem, eum simili modo fieri simoniacum; cum jus illud magis propriè sit jus ad beneficium, quàm illud acquisitum vi expectativæ ad beneficium necdum vacans. Subjungit tamen Azor, non esse simoniam, si quis renunciet istiusmodi literis seu expectativæ eo pacto, ut sibi beneficium Ecclesiasticum (intellige distinctum ab eo, ad quod expectativam habet) detur, eò quòd sit quædam permutatio rei spiritualis cum re spirituali; quamvis etiam addat Azor, id tamen locum habet, si fiat auctoritate Superioris.

3. Inferitur quoque inde, non posse sine simonia duos permutare sua jura, quæ habent ad beneficia diversa, v. g. dum unus resignat præsentationem suam ea lege, ut alter cedat sibi præsentationem suam, aut expectativam. Neque etiam posse fieri hujusmodi permutationem auctoritate Ordinarii, cum hæc jura sint personalia, tradit Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 9.* ex Abb. *in c. cum olim, de rer. permut. à n. 4.* quinimo et si patronus consensisset, ut præsentatus ab ipso in alium præsentationem suam resignet, & similiter ille alius obtinisset à Papa facultatem transferendi suam expectativam, adhuc non posse fieri ex consensu Ordinarii hanc permutationem; eò quòd Ordinarius solum habeat potestatem ad admittendas permutationes beneficiorum, non verò electionum, aut præsentationum ad beneficia, tanquam probabilius. & cum communi, ut ait, tuetur Castrop. *loc. cit.* citans pro hoc Garciam, *p. 11. c. 4. n. 17.* Azor *p. 2. l. 7. c. 29. q. 22.* Parif. *l. 2. q. 23. n. 15.* Zerol. *p. 2. v. renunc. §. 1.* Delph. *de jurep. l. 2. q. 21. n. 165.* contra Suar. *l. 4. de simon. c. 31. n. 19.* Less. *de just. l. 2. c. 34. n. 199.* Gamb. *in rubric. de rer. permut. in c. n. 8.*

Quæstio 753. An, & qualiter committatur simonia confidentialis in resignatione, & provisione beneficiorum?

1. Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt supra, ubi de privatione beneficiorum ob simoniam, Primò hanc speciem simoniæ ab aliis distinctam, seu dictam à spe & fiducia, quæ ei subest, jure humano inducta, & à summis Pontificibus Pio IV. & V. reservata, damnata & reprobata committitur, dum quis alicui procurat beneficium Ecclesiasticum, resignando illud in favorem illius, vel etiam præsentando, eligendo, postulando, instituendo, confirmando, conferendo, vel in Commendam dando cum certa confidentia, id est, cum pacto expresso, vel tacito, ut is, cui procuratur idem beneficium, post aliquod tempus elapsum ipsimet cedenti, instituenti, confirmanti, conferenti, &c. vel alteri resignet, vel pensionem ex eo, aut fructus præster, ut constat ex Bulla Pii IV. incipiente: *Romanum Pontificem*: & Pii V. incipiente: *Intolerabilis*. Pirh. *ad rit. de simon. n. 112.*

2. Respondeo secundò: Committitur hæc simonia confidentialis in omnibus beneficiis cujuscunque qualitatis, seu ordinis. Sive materia hujus

simoniæ est beneficium Ecclesiasticum. Castrop. *de simon. d. 3. p. 18. n. 1.* Less. *de just. l. 2. c. 35. n. 96.* Pirh. *loc. cit.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 43. n. 4.* Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 8. n. 74.* Item in solis beneficiis AA. iidem. Adeoque pensio, & quidquid aliud sub nomine beneficii propriè non comprehensum, etiam si resignetur, conferatur, provideatur cum accessu, regressu, vel alio quovis modo, aut pacto illicito & simoniaco, non est materia hujus simoniæ, nec prohibetur, aut punitur in dictis Constitutionibus. Castrop. Pirh. Suar. &c. *ll. cit.*

3. Respondeo tertio: Committitur hæc simonia per actiones resignationis, collationis, præsentationis, institutionis, electionis, postulationis, confirmationis, & cujuscunque provisionis, & acceptationis beneficiorum, cum pacto tacito vel expresso illam confidentiam accedendi, regrediendi, ingrediendi, ad idem beneficium, aut percipiendi ex eo fructus, aut pensionem includente. Castrop. Pirh. *ll. cit.*

4. Non autem committitur in permutationibus beneficiorum à compermutantibus, etiam si eadem pacta interveniant, sive etiam si permurent aliqui inter se beneficia cum pacto dissolvendi permutationem, & regrediendi vel accedendi ad priora beneficia, vel resignandi illa aliis, aut solvendi ex his fructus, aut pensionem; eò quòd, ubi dictæ Bullæ Pontificum loquuntur de resignationibus, loquantur de resignationibus, & cessionibus propriè talibus, seu factis simpliciter in favorem tertij, non verò de his, quæ fiunt permutationis gratiâ, utpote quæ propriè non dicuntur cessiones & resignationes; et si à parte rei duplex in permutatione interveniat resignatio; adeoque ad eas dicta prohibito, & pena non sit extendenda. Castrop. *loc. cit. n. 2.* citans Suar. *ubi ante n. 11.* Pirh. citans insuper Nav. *l. 5. conf. 77. de simon. & Laym. ubi ante n. 75.* Dixi tamen à permutantibus; nam Episcopum, & quemcunque alium admittentem permutationem talem, seu permutationis causâ conferentem illa beneficia sub iisdem confidentiis committere simoniam confidentialem, seu dictis Bullis prohibitam & punitam, eò quòd earum verba quò ad collatores sunt valde universalis, tradunt Castrop. & Pirh. *ll. cit.* qui tamen posterior magis expressè sentire id videtur, si talis collator, seu admittens permutationem ipse pacisceretur cum permutantibus de parte fructuorum, aut pensione præstanda, vel etiam beneficio illo resignando sibi, aut consanguineo, vel amico suo.

5. Neque etiam ad hanc simoniam committendam sufficere, quòd fiat resignatio cum intentione manifesta obligandi resignatarium, ut in favorem resignantis vel ejus nepotis beneficium iterum resignet, aut pensionem solvat, sed insuper requiri expressum aut tacitum pactum hujus obligationis, probabilem sententiam esse dicit Castrop. *loc. cit. n. 3.* & ita sentire Nav. *c. 23. n. 100. §. 6.* Suar. *l. 4. de simon. c. 43. n. 12.* Less. *loc. cit. n. 95. & 96.* & Azor. *p. 2. l. 7. c. 27. q. 6.* qui tamen duo posteriores id non dicunt; imò Lessius prorsus contrarium asserit hisce expressis: *dico, si resignes, vel alio modo procures alicui beneficium, confidens, ipsum aliquando illud nepoti, vel amico tuo resignaturum, si nullam ei obligationem imponere intendas, non erit simonia, quia nullum intervenit pactum &c.* Azor verò longè diversum quid dicit: nempe, si resignem meum beneficium apud Ordinarium simpliciter quidem, eà tamen intentione